

Ақийда дарслари (146-дарс). Аҳли сунна мавқифи (биринчи мақола)

17:00 / 09.08.2021 3287

Бу масалани мўътадил равишда ечган мазҳаб Аҳли сунна ва жамоа мазҳабидир. Аммо Аҳли сунна ва жамоанинг икки бош йўналиши – ашъарийлар ва мотуридийлар орасида ҳам бир оз турличалик мавжуд.

Ашъарийларнинг фикрига кўра, инсоннинг барча ишларини Аллоҳ таолонинг Ўзи вужудга келтиради. Инсоннинг бунга дахли йўқ. Инсон ўз амалини касб қилади, холос. Касб эса янги қувват билан амалнинг оддий яқинлашишидир. Инсон ўша касбига қараб савоб ёки гуноҳ олади. Аммо бу гап кўпчилик Аҳли сунна ва жамоа уламолари томонидан танқид қилинган.

Энг мақбул гапни мотуридийлар айтганлар. Уларнинг фикрича, инсонда ўзи қилмоқчи бўлган ишни бажаришга иститоъат бор. Худди шу нарса савоб ва гуноҳга сабаб бўлади.

Бу маънони «Шарҳи «Ақийдатут Таҳовийя» китобидан олинган иқтибосдан ўрганамиз:

Иститоъат ва унинг турлари

«Махлуқнинг васф қилиб бўлмайдиган, у билан амал вожиб бўладиган иститоъати муваффақ қилиниш қабилдан бўлиб, амал билан бўлади.

Бу – сиҳат-саломатлик, имконият, кенгчилик ва асбоб ҳамда воситаларнинг етарли бўлишидан иборатдир.

Ушбу иститоъат шаръий ҳукмлар, амр ва наҳйилар ҳамда тарк қилса, жазо беришга боғлангандир. Яъни ушбу иститоъат бўлса, инсонга шариат ҳукмларини бажариш мажбурий бўлади.

(Давоми бор)

«Сунний ақийдалар» китоби асосида тайёрланди